

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління та економіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ **В.Г. Горник**

_____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МАКРОЕКОНОМІКА»**

освітній рівень	Бакалавр
галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	051 «Економіка»
освітня програма	Організація бізнесу
тип дисципліни	Обов'язкова

Київ – 2020 рік

Розробник: Кобиляцька Л.М. к.е.н., доц. кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 17 листопада 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного
управління та економіки

С.О. Кравченко

Погоджено:
Гарант освітньої програми

С.В. Сімак

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	6	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	180		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	2	Лекції:	28	10
Семестр:	3	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	4	Семінарські заняття:	28	8
самостійна робота:	5	Самостійна робота:	124	162
Форма підсумкового контролю:	Екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою lu.ko@ukr.net.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Політична економія Основи економічної теорії	Мікроекономіка Національна економіка Міжнародні фінанси Гроші та кредит

Мета вивчення дисципліни:

Формування у студентів системи знань про закономірності розвитку економіки країни як єдиного цілого.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічної системи.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області,	ПРН 3 ПРН 4	ПРН 3 ПРН 4	ПРН 3 ПРН 4	ПРН 3 ПРН 4

основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях				
ФК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати	ПРН 3 ПРН 4	ПРН 3 ПРН 4	ПРН 3 ПРН 4	ПРН 3 ПРН 4

Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Макроекономічні показники і закономірності економічного розвитку.

Тема 1.1. Вступ до макроекономіки

- 1.Макроекономіка як складова частина економічної теорії. Суб'єкти макроекономіки.
- 2.Етапи розвитку "Макроекономіки" як науки.
- 3.Інструменти макроекономіки.
- 4.Макроекономічні теорії

Тема 1.2. Макроекономічні показники вимірники обсягу національного виробництва

- 1.Система національних рахунків.
- 2.Основні макроекономічні показники.

Тема 1.3. Основні поняття і закономірності макроекономіки

- 1.Сукупний попит та сукупна пропозиція.
- 2.Споживання, заощадження, інвестиції.

Тема 1.4. Макроекономічна нестабільність

1. Циклічний характер економічного розвитку
2. Безробіття: сутність, види та соціально-економічні наслідки
3. Інфляція: її причини, види та наслідки.

РОЗДІЛ 2. Напрямки державного регулювання розвитку економіки.

Тема 2.1. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання

1. Роль держави у ринковій економіці та її економічні функції.
2. Теорії макроекономічного регулювання.

Тема 2.2. Фіскальна політика

1. Дискреційна фіскальна політика.
2. Автоматична фіскальна політика.
3. Фіскальна політика і державний бюджет.
4. Дефіцит державного бюджету та концепції його збалансування.
5. Державний борг і його економічні наслідки.

Тема 2.3. Грошовий ринок і монетарна політика

1. Грошовий ринок та його характеристика.
2. Банківська система та грошовий мультиплікатор.
3. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Тема 2.4. Механізм зовнішньоекономічної політики

1. Платіжний баланс і валютний курс.
2. Основні елементи зовнішньоекономічної політики.

Тема 2.5. Ринок праці та соціальна політика

1. Ринок праці та механізм його функціонування.
2. Державне регулювання зайнятості.

3. Економічна нерівність та політика соціального захисту населення.

Тема 2.6. Економічне зростання

1. Сутність, фактори і типи економічного зростання.
2. Модель економічного зростання Домара-Харрода.
3. Модель економічного зростання Р. Солоу.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
РОЗДІЛ 1. Макроекономічні показники і закономірності економічного розвитку.					
Тема 1.1. Вступ до макроекономіки	20	4			16
Тема 1.2. Макроекономічні показники вимірники обсягу національного виробництва	20	2		4	14
Тема 1.3. Основні поняття і закономірності макроекономіки	20	4		4	12
Тема 1.4. Макроекономічна нестабільність	20	2		4	14
Разом за розділом 1	80	12		12	56
РОЗДІЛ 2. Напрямки державного регулювання розвитку економіки.					
Тема 2.1. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання	16	2		4	10
Тема 2.2. Фіскальна політика	16	2		4	10
Тема 2.3. Грошовий ринок і монетарна політика	20	2		4	14
Тема 2.4. Механізм зовнішньоекономічної політики	20	2		4	14
Тема 2.5. Ринок праці та соціальна політика	14	4			10
Тема 2.6. Економічне зростання	14	4			10
Разом за розділом 2	100	16		16	68
Екзамен				2	
Усього годин	180	28		28	124

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
РОЗДІЛ 1. Макроекономічні показники і закономірності економічного розвитку.					

Тема 1.1. Вступ до макроекономіки	20	2			18
Тема 1.2. Макроекономічні показники вимірники обсягу національного виробництва	20			2	18
Тема 1.3. Основні поняття і закономірності макроекономіки	20	2			18
Тема 1.4. Макроекономічна нестабільність	20			2	18
Разом за розділом 1	80	4		4	72
РОЗДІЛ 2. Напрямки державного регулювання розвитку економіки.					
Тема 2.1. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання	16	2			14
Тема 2.2. Фіскальна політика	16	2			14
Тема 2.3. Грошовий ринок і монетарна політика	20			2	18
Тема 2.4. Механізм зовнішньоекономічної політики	20			2	18
Тема 2.5. Ринок праці та соціальна політика	14				14
Тема 2.6. Економічне зростання	14	2			12
Разом за розділом 2	100	6		4	90
Екзамен				2	
Усього годин	180	10		8	162

4. Організація самостійної роботи студентів

4.1 Підготовка до семінарських занять

Тема 1.2. Макроекономічні показники вимірники обсягу національного виробництва.

Питання до семінарського заняття:

1. Система національних рахунків (СНР).
2. Загальна характеристика ВВП та ВНП.
3. Алгоритм розрахунку ВВП та ВНП.
4. Інші показники ВНР.
5. Реальні та номінальні величини цінові індекси.
6. ВВП та економічний добробут.

Тема 1.3. Основні поняття і закономірності макроекономіки . сукупний попит і сукупна пропозиція.

Питання до семінарського заняття:

1. Сукупний попит . Цінові фактори сукупного попиту нецінові фактори сукупного попиту.
2. Сукупна пропозиція .Цінові фактори сукупної пропозиції нецінові фактори сукупної пропозиції.
3. Рівновага сукупного попиту і пропозиції.

Тема 1.4. Макроекономічна нестабільність.

Питання до семінарського заняття:

1. Циклічний фактор економічного розвитку.
2. Безробіття: сутність, види та соціально-економічні наслідки.
3. Інфляція: її причини, види, наслідки.

Тема 2.1. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання.

Питання до семінарського заняття:

1. Ринковий механізм регулювання економіки.
2. Роль держави в ринковій економіці та її економічної функції.
3. Теорії макроекономічного регулювання.

Тема 2.2. Фіскально-бюджетна політика держави.

Питання до семінарського заняття:

1. Фіскальна політика та її види.
2. Державний бюджет.
3. Дефіцит державного бюджету та концепції його збалансування.
4. Державний борг і його економічні наслідки.

Тема 2.3. Грошовий ринок і монетарна політика держави.

Питання до семінарського заняття:

1. Характеристика грошового ринку.
2. Банківська система і грошовий мультиплікатор.
3. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Тема 2.4. Світова валютна система та механізм зовнішньої економічної діяльності країни.

Питання до семінарського заняття:

1. Характеристика світової валютної системи . Валютні курси і валютна політика.
2. Теорії міжнародної торгівлі (абсолютної і порівняльної рівноваги).
3. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі.
4. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі .
5. Експорт і імпорт.
6. Платіжний баланс.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Самостійна робота студента у межах навчальної дисципліни «Макроекономіка», передбачає написання та захист реферату до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. висвітлює результати самостійного опрацювання студентами актуальних проблем з навчальної дисципліни. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання реферату є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі рекомендації для розв'язання проблеми.

Вимоги до захисту:

- Реферат повинен бути підготовленим кожним студентом індивідуально;
- виконана робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант реферату надається студентом під час захисту;
- результати написання реферату презентуються студентом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

Структура реферату

У структурі реферату виділяються такі основні складові частини.

1. Постановка проблеми:
 - короткий аналіз сучасного стану проблеми, що стосується обраної теми,
 - чітке формулювання проблеми, основні складові проблеми;
2. Шляхи вирішення проблеми:

- визначення підходів до вирішення проблеми;
- опис конкретних шляхів позитивні зміни у разі реалізації запропонованих підходів;
- позитивне значення цих змін для розвитку національної економіки.
- 4. Висновки, що коротко реалізації обраних підходів.

3. Значення для практики:

відображають результати проведеного дослідження проблеми.

5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Вимоги до оформлення.

Реферат має бути роздрукований на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові аспіранта, курс, шифр академічної групи; рік написання. За титульним аркушем слідує план роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг реферату визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпано розкрити тему: зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 15-20 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді, наприклад, [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в рефераті таблиці, схеми, графіки. Список використаної літератури (не менше 7 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається.

Перелік тем рефератів до розділу 1:

1. Сутність макроекономічних теорій економічного розвитку.
2. Система національних рахунків.
3. Сукупний попит та сукупна пропозиція.
4. Циклічний характер економічного розвитку.
5. Заходи антикризової політики держави.
6. Макроекономічна рівновага.
7. Циклічний характер економічного розвитку.
8. Безробіття: види та соціально-економічні наслідки.
9. Соціально-економічні наслідки інфляції.
10. Антиінфляційна політика держави.

Перелік тем рефератів до розділу 2:

1. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання.
2. Теорії макроекономічного регулювання.
3. Фіскальна політика держави та її роль в економічному зростанні.
4. Сутність, фактори і типи економічного зростання.
5. Модель економічного зростання Домара-Харрода.
6. Модель економічного зростання Р.Солоу.
7. Державний бюджет.
8. Державний борг та його наслідки для економіки.
9. Монетарна політика держави.
10. Банківська система України.
11. Грошово-кредитне регулювання економіки України.
12. Світова валютна система.

13. Механізм зовнішньо-економічної політики держави
14. Платіжний баланс.
15. Політика соціального захисту населення.
16. Аналіз основних напрямків соціальної політики держави.

4.3. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Етапи розвитку економічної теорії.
2. Інструменти макроекономічної політики.
3. Модель циркулюючих потоків.
4. Система національних рахунків (СНР).
5. Основні макроекономічні показники.
6. Загальна характеристика ВВП та ВВП.
7. Алгоритм розрахунку ВВП та ВВП.
8. Показники СНР.
9. Реальні та номінальні величини ВВП. Цінові індекси.
10. ВВП та економічний добробут.
11. Вплив споживання і заощадження на економічний розвиток.
12. Вплив інвестицій на зростання ВВП.
13. Сукупний попит. Цінові фактори сукупного попиту. Нецінові фактори сукупного попиту.
14. Сукупна пропозиція. Цінові фактори сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції.
15. Рівновага сукупного попиту і пропозиції.
16. Безробіття: сутність, види та соціальні - економічні наслідки.
17. Інфляція: її причини, види, наслідки.
18. Ринковий механізм регулювання економіки.
19. Роль держави в ринковій економіці та її економічної функції.
20. Теорії макроекономічного регулювання.
21. Фіскальна політика та її види.
22. Дискреційна фіскальна політика.
23. Автоматична фіскальна політика.
24. Державний бюджет.
25. Дефіцит державного бюджету та концепції його збалансування.
26. Державний борг і його економічні наслідки.
27. Причини циклічності розвитку економіки.
28. Види економічних криз.
29. Фази економічного циклу.
30. Заходи антикризової політики держави.
31. Гроші і їх види.
32. Структура грошової маси.
33. Фактори, які впливають на попит і пропозицію грошей.
34. Характеристика грошового ринку
35. Грошове-кредитне регулювання економіки.
36. Характеристика світової валютної системи. Валютні курси і валютна політика.
37. Теорії міжнародної торгівлі (абсолютної і порівняльної рівноваги).
38. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі.
39. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі.
40. Експорт і імпорт.
41. Платіжний баланс.

42. Сутність протекціонізму.
43. Основні елементи зовнішньоекономічної політики.
44. Види мита.
45. Валютне регулювання і валютний курс.
46. Ринок праці та механізм його функціонування.
47. Державне регулювання зайнятості.
48. Політика соціального захисту населення
49. Сутність економічного зростання.
50. Типи економічного зростання
51. Фактори економічного зростання.
52. Модель економічного зростання Домара-Харрода.
53. Модель економічного зростання Р.Солоу.
54. Екстенсивний тип економічного зростання.
55. Інтенсивний тип економічного зростання.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари аспірант не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Денна форма навчання

Поточний контроль									Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1				Розділ 2						
C1.2	C1.3	C1.4	P1	C2.1	C2.2	C2.3	C2.4	P2	40	100
5	5	5	15	5	5	5	5	10		

C1.2, ... C2.4 – семінари до тем розділів

P1, P2 – реферати до розділів

Заочна форма навчання

Поточний контроль						Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1			Розділ 2				
C1.2	C1.4	P1	C2.3	C2.4	P2	40	100
10	10	10	10	10	10		

C1.2,... C2.4 – семінари до тем розділів

P1, P2 – реферати до розділів

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення

90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бабіч Д. Макроекономіка: підруч. / Бабіч Д. В., Гаврилюк В. Т-Х. : Харків., 2012. - 319 с.
2. Данилович-Кропивницька М.Л. Макроекономіка: навч. посіб. / М. Л. Данилович-Кропивницька, П. І. Стецюк, І. О. Тивончук ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. — 289 с.
3. Економічна теорія. Макроекономіка / навч. посібник / Укл. М. А. Слатвінський. — Умань., 2014. — 188 с.
4. Економічна теорія. Макроекономіка : підруч. / за ред. В. М. Тарасевича. — К. : Знання, 2012. — 206 с.
5. Карман С. В. Макроекономіка: навч. посіб. / Карман С. В., Почерніна Н. В. — Мелітополь : ММД, 2012. — 223 с.
6. Резнік, Надія Петрівна.Макроекономіка : [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / Резнік Н. П., Талавири М. П., Пашенко О. В. ; Київ. міжнар. ун-т. — Київ : КиМУ, 2015. — 553 с.
7. Соболева О.П. Макроекономіка. Навчальний посібник – Харків: ХІБС УБС НБУ, 2013 – 158 с.
8. Хрупович С. Є. Макроекономіка : теорія і практика / Світлана Хрупович, Галина Ціх. — Т. : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2013. — 275 с.
9. Тюхтенко, Наталія Анатоліївна.Макроекономіка : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Тюхтенко Н. А., Синякова К. М. ; М-во освіти і науки України, Херсон. держ. ун-т. — Херсон : Олді-плюс, 2016. — 351 с.

Додаткові

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. / [С. М. Панчишин та ін.] ; за ред. Степана Панчишина, Петра Островерха ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів : Апріорі, 2017.
2. Базилевич В.Д. Макроекономіка : практикум : навч. посіб. / В. Базилевич, К. Базилевич, Л. Баластрик. — К. : Знання, 2010. — 528с.
3. Гавриш В.П. Основи макроекономічної теорії : навч. посіб. / В. П. Гавриш. - Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2011. — 253 с.
4. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Навч. посібн. — К.: Атіка, 2009. — 368с.
5. Макроекономіка : зб. завдань для самост. роботи та контролю знань / [А. О. Задоя, С. В. Кузьмінов, Г. Я. Глуха, Е. М. Лимонова] ; Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля. — Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2014. — 111с.

6. Макроекономіка: практикум / Ящишина І. В., Буторіна В. Б. ; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка.— Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І., 2014. — 119 с.
7. Макроекономіка : навч. посіб. / Г. Пилипенко.- Д. : НГУ, 2010. - 223 с.
8. Макроекономіка : навч. посіб. / Пономаренко О. О. та ін.; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. - 259 с.
9. Шупик, Ірина Іванівна.Макроекономіка в поняттях, схемах, таблицях : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / І. І. Шупик. — Суми : Унів. кн., 2013. — 167 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
3. Офіційний сайт Національного банку України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Національна бібліотека імені В.І.Вернадського: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Економіко-правова бібліотека: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vuzlib.net/>
7. Підручники он-лайн: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bookz.com.ua/>